

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "สภาพการณ์และลักษณะของการใช้วิทยุติดตามตัวในประเทศไทย" นี้มีรูปแบบของการวิจัย 3 รูปแบบ โดยแยกออกเป็น

ส่วนที่ 1 การศึกษา "สภาพการณ์ของวิทยุติดตามตัว" จะทำการวิจัยในรูปแบบของ

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการ (Depth Interview)
2. การค้นคว้าจากหนังสือ, สิ่งพิมพ์และตำราทางวิชาการต่าง ๆ (Documentary Research)

ส่วนที่ 2 การศึกษา "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้วิทยุติดตามตัวและลักษณะของการใช้

วิทยุติดตามตัว" จะทำการวิจัยในรูปแบบของ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการ (Depth Interview)

ในการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากในการสัมภาษณ์นี้ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ของวิทยุติดตามตัว โดยจะมุ่งถามเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา การแข่งขันทางการตลาด ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้วิทยุติดตามตัว แนวโน้มของการใช้วิทยุติดตามตัวในอนาคตและผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ลึกซึ้ง จึงต้องอาศัยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี โดยเน้นที่เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของบริษัทจำหน่ายวิทยุติดตามตัว เจ้าหน้าที่ขององค์กรของรัฐที่มีส่วนรับผิดชอบเรื่องวิทยุติดตามตัวและนักวิชาการทางการสื่อสาร โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของบริษัทจำหน่ายวิทยุติดตามตัวจำนวน 3 คน เนื่องจากบริษัทจำหน่ายวิทยุติดตามตัวในปัจจุบันมีเพียง 3 บริษัทเท่านั้นคือ บริษัท แอปติค เทเลซิส จำกัด (แพคลิงค์), บริษัท ดิจิตอล เพจจิ่ง เซอร์วิส จำกัด (โฟนลิงค์) และฮัทชิสัน เทเลคอมมิวนิเคชัน (ประเทศไทย) จำกัด ดังนั้นจึงเลือกเพียง 3 คน
2. เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของบริษัทที่เกี่ยวข้อง 2 คน คือ จากบริษัทจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และ บริษัทจำหน่ายโฟนพ้อยต์
3. เจ้าหน้าที่ระดับบริหารขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจำนวน 1 คน และการสื่อสารแห่งประเทศไทย 1 คน
4. นักวิชาการทางการสื่อสารซึ่งเป็นคณะกรรมการร่างนโยบายทางการสื่อสารแห่งชาติ 2 คน

รายนามของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการมีดังนี้

1. คุณบรรณพจน์ ความพงศ์ Executive Director บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอรส์ จำกัด
2. คุณพุดพิงศ์ ธรรมวิชัย ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกขาย บริษัท ฮัทชิสัน เพจโฟน จำกัด
3. คุณศิริพงศ์ อันทรพันธ์ ผู้จัดการทั่วไป บริษัทโฟนพ้อยต์ (ประเทศไทย) จำกัด
4. คุณวารศักดิ์ วากรมร กรรมการผู้จัดการ บริษัทแอปติค เทเลซิส จำกัด
5. คุณวีระชัย ราบรื่น Executive Public Relation บริษัท ดิจิตอล เพจจิ่ง เซอร์วิส จำกัด
6. คุณเดช กระแจ่งพันธ์ ช.ส.นมป.2 (ช่วยส่วนบริการโทรศัพท์นครหลวง) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

7. คุณเศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ รองอธิบดี กรมไปรษณีย์โทรเลข
8. รศ.ดร.สมควร กวียะ อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9. รศ.จุมพล รอดคำดี อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การสำรวจผู้ใช้วิทยุติดตามตัว

สำหรับผู้ใช้วิทยุติดตามตัวในประเทศไทย ขณะนี้มีประมาณ 100,000 ราย
(ผู้จัดการ, 2534 : 7) โดยแยกออกเป็น

-ผู้ใช้วิทยุติดตามตัวยี่ห้อแพ็คลิงค์ จำนวน 52,000 ราย (ธันวาคม 2533)

-ผู้ใช้วิทยุติดตามตัวยี่ห้อโฟนลิงค์ จำนวน 45,000 ราย (มีนาคม 2534)

ในการวิจัยนี้จะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ราย โดยใช้วิธี

ขั้นที่ 1 แบ่งตามกลุ่มอาชีพ โดยอ้างอิงจากสถิติของผู้ใช้จริง
(ข้อมูลสถิติผู้ใช้วิทยุติดตามตัว จากบริษัทดิจิทัล เพจจิ้ง เซอร์วิส จำกัด ณ วันที่ 12
ธันวาคม 2533)

ขั้นที่ 2 ในแต่ละอาชีพทำการสุ่มตัวอย่าง แบบ Quota Sampling
ตามจำนวนร้อยละของแต่ละอาชีพ

-ซึ่งสามารถแบ่งแยกกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

อาชีพ	จำนวนและสถิติที่ใช้		จำนวนที่ทำได้จริง	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
อาชีพรับจ้าง (พนักงานบริษัทเอกชน)	40	40	44.12	45
อาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ	10	10	9.80	10
อาชีพค้าขาย, นักธุรกิจ, ประกอบกิจการส่วนตัว	20	20	20.59	21
อาชีพแพทย์, พยาบาล	10	10	8.82	9
อาชีพอิสระ (นายหน้าขายที่ดิน, ตัวแทนนายประกัน)	20	20	16.67	17
รวม	100	100	100.0	102

เครื่องมือในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีการบันทึกเทป และจดบันทึกในขณะที่สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ซึ่งคำถามจะประกอบด้วย

- ความเป็นมาและพัฒนาการของวิทยุติดตามตัวในประเทศไทย
- การแข่งขันกันในการตลาดของวิทยุติดตามตัว
- แนวโน้มของวิทยุติดตามตัวในอนาคต
- ผลกระทบจากการใช้วิทยุติดตามตัวในประเทศไทยต่อ เศรษฐกิจและ

สังคมไทย

- ผลกระทบจากการควบคุมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ต่อการขยายตัวของวิทยุติดตามตัว

2. การสำรวจผู้ใช้วิทยุติดตามตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ใช้วิทยุติดตามตัว
- ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้วิทยุติดตามตัว
- ตอนที่ 3 ลักษณะการใช้วิทยุติดตามตัว
- ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของวิทยุติดตามตัวรวมทั้งข้อเสนอแนะ

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การทำวิจัย ตรวจสอบดูแล้วว่าแบบสัมภาษณ์นี้มีความน่าเชื่อถือในการเก็บข้อมูล

2. แบบสอบถามผู้ใช้วิทยุติดตามตัว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนใช้จริง (try out) กับผู้ใช้วิทยุติดตามตัว จำนวน 20 คน เพื่อหาความบกพร่องของคำถาม

และทำการแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์
ที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็น
ได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้เทปบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อต้องการเก็บ
ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2534 ถึง
วันที่ 19 เมษายน 2534 ใช้เวลาประมาณ 35 วัน

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ, วารสาร และตำราทางวิชาการ

ผู้วิจัยได้พยายามติดตามข่าว เกี่ยวกับวิทยุติดตามตัวจากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์, นิตยสาร, วารสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยที่สุด เนื่องจากวิทยุ
ติดตามตัว เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีการพัฒนารวดเร็วมาก ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
ส่วนนี้จึงต้องอาศัยความรวดเร็วและทันต่อ เหตุการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้วิจัย
จึงต้องติดตามข่าวการเคลื่อนไหวของวิทยุติดตามตัวที่เกิดขึ้นตลอดเวลาจนถึงเดือนมีนาคม
2534

ส่วนที่ 3 การสำรวจผู้ใช้วิทยุติดตามตัว

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ใช้วิทยุติดตามตัว เป็นผู้กรอกแบบสอบถาม
ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เริ่มทำตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2534 จนถึงวันที่ 3 มีนาคม
2534 ใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับบริหารและนักวิชาการ

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปรวบรวมประเด็นที่สำคัญ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแบบเจาะลึก และนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา

2. การสำรวจผู้ใช้วิทยุติดตามตัว

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำเสนอโดยตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ

คุรุณย์วิทยุทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย